

Priešvārds

Vēsture atkārtojās divas reizes: pirmo reizi tragēdijas veidā, otro – farsa veidā.

Kārlis Markss

Pašlaik ļoti aktuāla ir sabiedrības klasifikācija, kas tradicionāli ir zinātniskās refleksijas rezultāts. Klasifikācijas reālijas (konkrētie apzīmējumi) galvenokārt eksistē zinātniskās domas pakāpē. Klasifikācijā lietotos jēdzienus cilvēki ikdienas dzīvē neizmanto, jo lielākā daļa par tiem neko nav ne dzirdējusi, ne lasījusi.

Zinātniskajās aprindās pašlaik modē ir vairāki apzīmējumi: informācijas sabiedrība, patērētāju sabiedrība, patērēšanas sabiedrība. Sastopami arī tādi apzīmējumi kā finansu kapitālisms, „kazino” kapitālisms, globālais kapitālisms, kognitīvais kapitālisms, valsts kapitālisms. Šo rindu autors iesaka jaunu variantu – **iracionālais kapitālisms**. Savukārt mūsu laikmetu pašlaik moderni ir dēvēt par tranzīta laikmetu, bet futurologi diskutē par civilizāciju tranzītu. Kā redzam, tiek izmantots atvasinājums no angļu vārda „*transition*”, jo vārdu kopa „*transition period*” nozīmē pārejas laikmets.

Protams, tiem, kuri cenšas izprast šodienas notikumus un tos salīdzināt ar vēsturisko materiālu, ātri kļūst skaidrs, ka mēs patiešām dzīvojam unikālu un grandiozu pārmaiņu laikmetā. Mēs faktiski dzīvojam laikā, kad vairākas parādības notiek pirmo reizi cilvēces vēsturē. Pirmo reizi planetārā mērogā notiek demogrāfiskā pāreja, kura sākas 1960.gadā un noslēgsies 2050.gadā. Pirmo reizi *Homo sapiens* vēsturē iet bojā atsevišķa rase – baltie cilvēki. Pirmo reizi globalizācijas rezultātā planētas iedzīvotāji pilnā mērā sevi apzinās kā vienotu veselumu ne tikai intelektuālajā līmenī, bet empīriski praktiskajā līmenī. Pirmo reizi cilvēce ir totāli nonākusi iracionālā kapitālisma skavās, pie kā galvenokārt noveda balto cilvēku bezprātīgās patērēšanas un alkātības mānija, kuru savukārt veicināja rases bojāejas diktētā dzīves loģika.

Grāmatu „Iracionālā kapitālisma gramatika” stimulēja sarakstīt iepazītais, cenšoties izprast šodienas dzīvi, bet pasaules finansu un ekonomiskā krīze iesacīja materiālu interpretēt iracionālisma gultnē.

Saprotams, nākas apzināties, ka tas, ko šodien dēvē par pasaules finansu un ekonomisko krīzi, noteikti ir kaut kas daudz plašāks par finansu un ekonomisko sfēru, jo skar kultūras visus segmentus – morāli, zinātni, politiku, cilvēku pasaules uzskatus un dzīves loģiku, attieksmi pret pagātņi un nākotni, priekšstatus par valstiskumu, valstisko suverenitāti, pilsonisko sabiedrību utt. Krīze ir jauna laikmeta sākums, kad cilvēku dzīvē sākas jauns posms – jauns dzīves saturs un jaunas dzīves formas. Turklāt tas nav relatīvi lokāls pārejas laikmets, bet gan organiski attiecas uz visu cilvēci. Kā šodien saka, tas ir civilizāciju tranzīts.

A. P.